

18. 12. 2000

ID: 637

Podmínka provozování zemědělské výroby

Podmínkou provozování zemědělské výroby ve smyslu § 13 odst. 2 zákona č. [42/1992](#) Sb. je třeba, aby toto provozování bylo hlavním zdrojem příjmů dotyčné osoby.

Podmínkou provozování zemědělské výroby ve smyslu § 13 odst. 2 zákona č. [42/1992](#) Sb. je třeba, aby toto provozování bylo hlavním zdrojem příjmů dotyčné osoby.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 7.11.2000, sp. zn. 29 Cdo 1915/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci o zaplacení částky 7,242.317,64 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Opavě pod sp. zn. 12 C 175/94, o dovolání žalobců A. až G., I. až M. a P. až T. proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. května 1998, č.j. 11 Co 49/98-303, tak, že dovolání do rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 27. června 1997, č.j. 12 Cm 175/94-231 odmítl a dovolání do rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. května 1998, č.j. 11 Co 49/98-303 zamítl.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem potvrdil odvolací soud rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 27.6.1997, č.j. 12 C 175/94-231 v napadené části, ve výročích III. až V. a VII. a změnil jej ve výroku VI. Přitom výrokem III. soud prvního stupně zamítl žalobu žalobců B. a C. na zaplacení dalšího úroku z prodlení od 24.10. 1994 do zaplacení proti prvnímu žalovanému, výrokem IV. zamítl návrh těchto žalobců proti 2. až 9. (původní žalovaná 6. R., s. r. o. zanikla sloučením s žalovanou 8) žalovanému zaplatit žalovanému B. 862.937,15 Kč a žalobkyni C. 857.999,83 Kč s úrokem od 15.4.1994 do zaplacení, výrokem V. zamítl žalobu aby žalovaní 1. až 9. byli zavázáni společně a nerozdílně zaplatit žalobci A. 699.227,54 Kč, žalobkyni D. 102.200,83 Kč, žalobci E. 260.418,69 Kč, žalobkyni F. 269.267,50 Kč, žalobkyni G. 193.121,30 Kč, právní předchůdkyni žalobkyně H. 404.522,44 Kč, žalobci I. 408.363,97 Kč, žalobkyni J. 422.692,25 Kč, žalobci K. 137.750,94 Kč, žalobkyni L. 129.591,- Kč, právní předchůdkyni žalobců M., N. a O. 747.235,34 Kč, žalobkyni P. 102.200,83 Kč, žalobkyni R. 736.453,76 Kč a právní předchůdkyni žalobců S. a T. 911.332,27 Kč. Ve výroku VII. pak soud prvního stupně rozhodl o tom, že se žalovaným 1. až 9. nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení vůči žalobcům, popřípadě právním předchůdcům žalobců (dále jen „žalobci“) A. a D. až T. a žalovaným 2. až 9. se toto právo nepřiznává vůči žalobcům B. a C. Ve výroku VI. rozhodl soud prvního stupně o náhradě nákladů řízení mezi žalovaným 1. a žalobci B. a C.

Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a při svém rozhodování z nich vycházel.

Odvolací soud se rovněž ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, že žalobci B. až T., pokud uplatňují nárok nikoli jako postupníci nároků z dohod o převodu majetkových podílů, jsou osobami oprávněnými z transformace zemědělského družstva J. D. ve smyslu § 14 zákona č. [42/1992](#) Sb. (dále jen „transformační zákon“), že se jedná o osoby, které se nestaly účastníky právnických osob vzniklých na základě transformačního projektu uvedeného družstva, a že dne 12.1.1994 písemně požádali prvního žalovaného o vydání majetkových podílů.

Žalobci B. až T. uplatnili nárok na vydání majetkového podílu podle § 13 odst. 2 transformačního zákona. Podle tohoto ustanovení je, kromě podmínek, které uvedení žalobci splnili, dalším předpokladem vydání majetkového podílu do devadesáti dnů ode dne, kdy oprávněná osoba o vydání písemně požádala, provozování zemědělské výroby v době podání žádosti. Tuto podmínku žalobci D. až T. nesplňují. Do kategorie osob provozujících zemědělskou výrobu náleží ty osoby, které mají zemědělskou výrobu jako hlavní zdroj příjmů a provozují ji podnikatelsky ve smyslu § 2 odst. 2 písm. d) obch. zák. Takové osoby musejí být zapsány do evidence samostatně hospodařících rolníků a provozovat zemědělskou výrobu vlastním jménem a na vlastní účet.

Tento výklad § 13 odst. 2 transformačního zákona koresponduje s ustanovením § 1 tohoto zákona, podle kterého je účelem transformačního zákona přizpůsobení vnitřních právních poměrů družstva a přeměny družstev na jiné podnikatelské formy podle obchodního zákoníku, přičemž tento účel směřoval k umožnění zahájení zemědělské výroby i jinými formami, než formou družstevní. Tento účel zákona je vyjádřen i v § 13 odst. 2 a 3 transformačního zákona, které rozlišují nároky oprávněných osob právě znkem provozování zemědělské výroby, přičemž postavení osob provozujících zemědělskou výrobu je výhodnější, než postavení osob, které ji neprovozují. Toto rozlišení by, pokud by jeho účelem nebylo usnadnění nastartování zemědělské výroby podnikatelským způsobem, nemělo žádné opodstatnění.

Přitom ke vzniku nároku podle § 13 odst. 2 transformačního zákona nestačí pouhá evidence navrhovatelů jako samostatně hospodařících rolníků a tato podmínka není splněna ani tím, že někteří žalobci mají příjem z pronájmu svých zemědělských pozemků, neboť pronájem pozemků nelze zahrnout pod pojem provozování výroby. Tato podmínka není splněna ani u těch žalobců, kteří uzavřeli smlouvu o sdružení ze dne 8.1.1994. Z výpovědí slyšených žalobců, členů sdružení, nelze dovést, že činností sdružení je provozování zemědělské výroby podnikatelsky, neboť ani v souvislosti s případnou, některými žalobci tvrzenou zemědělskou činností sdružení, žádný jiný z žalobců ve sdružení nevystupuje tak jako žalobci B. a C., jejichž činnost podmínky provozování zemědělské výroby splňuje. Aktivita sdružení vykazují toliko znaky vzájemné výpomoci jeho členů směřující k doplňkovému zdroji jejich příjmů. Totéž lze dovést i ohledně ostatních činností žalobců D. až T. ve vztahu k jejich domácí produkci, jež je zcela evidentním doplňkem k uspokojování osobní potřeby. Žalobci, mimo žalobců B. a C. tedy podmínku provozování zemědělské výroby nesplňují, když podle ustanovení § 12a odst. 1 písm. c) zákona č. [105/1990](#) Sb., na který žalobci odkazují, se zemědělskou výrobou provozovanou podnikatelem rozumí činnost fyzické osoby, která poskytuje příležitostné práce nebo výkony v souvislosti se zemědělskou výrobou, při nichž využívá prostředků a zařízení sloužících k zemědělské výrobě zpravidla v době, kdy nejsou pro tuto výrobu plně využívány. Výpovědi slyšených žalobců nedávají podklad pro závěr, že by se u nich jednalo o zemědělskou činnost tohoto druhu.

Žalobci A., G., K., M. (N., O.) a R. uplatnili nárok na vydání majetkového podílu z transformace podle § 13 odst. 2 transformačního zákona také jako postupníci nároků jiných osob oprávněných z transformace Zemědělského družstva J. D. Odvolací soud dospěl k závěru, že ani tyto jejich nároky nejsou důvodné. Tento závěr odvolacího soudu vyplývá z posouzení důsledků, jež v daném případě mělo postoupení nároků z transformace družstva písemnými dohodami ze dne 10.1.1994. Podle ustanovení § 33a zákona č. [229/1991](#) Sb. jsou nároky na vydání podílů podle transformačního zákona

pohledávkami, které lze smluvně převádět na jiné osoby s tím, že nabyvatel má postavení oprávněné osoby podle transformačního zákona. Postoupením nároku dochází k právnímu nástupnictví postupníka, který vstupuje do práv postupitele, mění se tedy pouze osoba věřitele, nikoli však práva s pohledávkou spojená. Práva, která v době postoupení pohledávky postupitel neměl, nemohou na postupníka přejít. Přitom k platnému postoupení pohledávky podle § 33a zákona č. [229/1991](#) Sb. je nezbytné, aby tato pohledávka v době postoupení již existovala, tedy aby byly splněny všechny podmínky stanovené transformačním zákonem pro její vznik, včetně podmínky písemné žádosti o vydání majetkového podílu. V projednávané věci však tuto žádost podali až postupníci a v řízení ani nikdo netvrdil, že by tyto žádosti podali již postupitelé a nikdo netvrdil ani to, že by postupitelé před postoupením pohledávek provozovali zemědělskou výrobu. Proto odvolací soud dospěl k závěru, že s postoupenými pohledávkami nebyly spojeny nároky podle § 13 odst. 2 transformačního zákona.

Z uvedených důvodů potvrdil odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku V. jako věcně správný.

Odvolací soud shledal rozsudek správným i ve výroku IV., neboť žalobci B. a C. vyzvali k vydání majetkového podílu z transformace pouze žalovaného 1., vůči ostatním žalovaným podání výzvy ani netvrdili, a proto jim vůči nim nárok na vydání majetkového podílu nemohl vzniknout ani kdyby na tyto žalované přešla práva a povinnosti transformovaného družstva.

Nedůvodným shledal odvolací soud i odvolání žalobců B. a C. proti výroku III. rozsudku soudu prvního stupně, týkajícího se dalších úroků z prodlení. Výše úroků z prodlení je stanovena nařízením vlády č. [142/1994](#) Sb. Soud prvního stupně správně dovedl, že další zvýšení diskontní sazby, od níž se odvíjí výše úroků z prodlení, se do výše úroků, na které již vznikl nárok nepromítá. Ustanovení § 1 citovaného nařízení vlády upravuje výši úroků z prodlení jako dvojnásobek diskontní sazby stanovené Č. n. b. a platné k prvnímu dni prodlení s plněním peněžitého dluhu. Rozhodující je proto výše úroku v prvním dni prodlení. To platí i pro výši úroků, jichž se týká § 3 nařízení vlády č. [142/1994](#) Sb.

Ve výroku VII. potvrdil odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně proto, že sdílí jeho názor na možnost aplikace ustanovení § 150 o. s. ř., kterou spatřuje nejen v důvodech uvedených soudem prvního stupně, ale i v další okolnosti případu spočívající ve výsledku sankčního řízení, vedeného u Okresního úřadu v O., jenž podpořil žalobce v jejich přesvědčení o oprávněnosti nároků uplatněných v tomto řízení.

Ve výroku VI. odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně, když soud prvního stupně uložil žalovanému 1. zaplatit žalobcům B. a C. náhradu nákladů řízení celkovou částkou 136.218,- Kč. Nároky těchto účastníků jsou samostatnými nároky a proto nebylo důvodu stanovit náhradu nákladů souhrnně ze součtu jimi uplatněných nároků. Odvolací soud se ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, který nepřiznal náhradu za další úkony zástupce žalobců B. a C., jejichž provedení nebylo v řízení prokázáno. Ohledně jednání zástupce u jiných orgánů nelze dovést jejich přímou vázanost na řízení v této právní věci a bezprostřední nezbytnost k účelnému uplatnění práva. Výši odměny za jednotlivé právní úkony pak je třeba snížit o 20 %, neboť se jedná o zastupování dvou osob (§ 17 odst. 2 vyhlášky č. [270/1990](#) Sb. a § 12 odst. 4 vyhlášky č. [177/1996](#) Sb.). Za nesprávný však označil odvolací soud závěr soudu prvního stupně týkající se cestovného a náhrady za promeškaný čas. Účastníky soudního řízení nelze omezovat ve výběru advokáta na advokáta se sídlem v obvodu procesního soudu. Náklady na cestovné a náhrada za promeškaný čas jsou v této souvislosti účelně vynaloženými výdaji při uplatnění práva.

Návrhu na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl, když neshledal pro jeho připuštění důvody.

Žalobci nevymezili, pro kterou z řešených otázek se domáhají přípuštění dovolání a odvolací soud své závěry, které se neodchylují od jejich řešení judikaturou (R 16/1996, str. 57, bod 23), nepovažuje po právní stránce za zásadní.

Proti rozsudku odvolacího soudu a výslovně též proti rozsudku soudu prvního stupně podali žalobci A. až M. a P. až T., zastoupení advokátem, v otevřené lhůtě dovolání. Co do přípustnosti dovolání odkázali na ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř.

V dovolání uvedli, že problematika posuzovaná odvolacím soudem je po právní stránce zásadního významu, a to nejméně co do

- splnění podmínky provozování zemědělské výroby podle § 13 odst. 2 transformačního zákona „s přihlédnutím k okolnostem determinujícím způsob a rozsah činnosti osoby oprávněné, daným mírou ochoty osoby povinné vydat osobě oprávněné majetkové hodnoty nezbytné k provozování zemědělské výrobní činnosti,

- upřesnění právních kritérií následně vzniklých právnických osob ve smyslu § 9 odst. 8 a 9 transformačního zákona, a to zejména co do získávání majetku transformovaného subjektu a dispozic s ním.“

Dovolatelé oběma soudům konkrétně vytýkají především porušení § 109 odst. 2 písm. c) s přihlédnutím k § 135 odst. 1 o. s. ř. neboť soud jednal a ve věci rozhodl aniž by učinil jakékoli vhodné opatření, ač mu bylo známo, že současně probíhá před orgány činnými v trestním řízení šetření, zda žalovaní protiprávním způsobem provedenými přesuny majetku z transformace Zemědělského družstva J. D. mezi sebou a dále neoprávněným zvýhodňováním těch oprávněných osob, které jim postoupili své pohledávky, nenaplnili skutkové podstaty řady ustanovení trestního zákona ke škodě žalobců a dalších oprávněných osob.

Dále žalobci vytýkají nesprávné právní posouzení „problematiky správnosti postoupení pohledávky na vydání majetkových podílů z transformace“. Žalobci především nesouhlasí se závěrem, že platnost postoupení pohledávek podle § 33a zákona č. [229/1991](#) Sb., závisí na tom, zda byl před jejich postoupením písemně uplatněn nárok u povinné osoby, a že byla splněna podmínka podle § 13 odst. 2 transformačního zákona. Tento závěr podle dovolatelů zcela postrádá jakoukoli právní oporu v § 524 a násl. obč. zák. i v § 33a odst. 1 zákona č. [229/1991](#) Sb. Žalobci se domnívají, že došlo k záměně nároků uplatňovaných podle jednotlivých ustanovení zákona č. [229/1991](#) Sb. s nároky uplatňovanými v režimu transformačního zákona, kde je vznik právního postavení oprávněné osoby dán jednak přihlášením se k transformaci, jednak, a to především, vydáním písemné listiny (označované jako „Oznámení výše majetkového podílu“ či „list vlastnictví“) povinnou osobou s vyčíslením celkového majetkového nároku oprávněné osoby transformovaným družstvem. Tyto listiny mají charakter uznání závazku a jsou závazné i pro další povinné osoby v transformaci a ve všech případech postoupení pohledávek v projednávané věci byly vydány k datu 18. či 19.1.1993. Tímto dnem se nejpozději stali postupitelé osobami oprávněnými z transformace Zemědělského družstva J. D. Druhá z uvedených podmínek pak vůbec podmínkou přechodu nároku z postupitelů na žalobce není. Navíc i jednotliví postupitelé provozovali samostatnou zemědělskou činnost v rámci sdružení žalobců. Doplňující důkaz o tom měl být podán navrženými svědeckými výpověďmi, které odvolací soud neprovedl.

Žalobci dále namítají nesprávný výklad pojmu zemědělská výroba podle § 12a zákona č. [105/1990](#) Sb., ve znění zákona [219/1991](#) Sb. s přihlédnutím k § 829 a násl. obč. zák. a k „faktickým možnostem danými determinujícími podmínkami osob, oprávněných z transformace zemědělských družstev, a to především míře ochoty osob povinných plnit své závazky.“ Konkrétně žalobci poukazují na okolnost, že bez jakéhokoli zákonného podkladu byly podmínky uznání samostatné zemědělské

výrobní činnosti rozšířeny o podmínku, že ta musí zajišťovat hlavní zdroj příjmu. Tato podmínka není ani v § 12a cit. zákona, ani v § 2 odst. 2 písm. d) obch. zák. a navíc se jedná zpravidla o podmínku nemožnou za situace, kdy oprávněná osoba dosud neobdržela od povinné osoby dlužné majetkové hodnoty, které jsou určeny na investice do zemědělské výroby.

Dále dovolatelé namítají, že napadený rozsudek „co do předmětné otázky“ vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, když žalobci sice učinili účastnické výpovědi, z rozsudku soudu prvního stupně však je zřejmé, že uvedená otázka nebyla spolehlivým způsobem objasněna, zejména nebyly dostatečně objasněny činnosti zemědělského charakteru jednotlivých žalobců i jejich postupitelů v rámci sdružení. Žalobci nepopírají, že aktivity jejich sdružení měly převážně podobu vzájemné výpomoci, tato okolnost však není v rozporu s tím, že žalobci (i postupitelé) ve sdružení vykonávali byť různou formou zemědělskou činnost, tuto provozovali soustavně a vlastním jménem, a to již v době uplatnění jednotlivých nároků. Provozování zemědělské výrobní činnosti ve sdružení formou vzájemné směny nepeněžitých plnění bylo jedinou praktickou možností jejího provozování v době, kdy majetkové nároky žalobců z transformace nebyly uspokojeny a proto neměli dostatečné investiční prostředky pro rozvoj jiné zemědělské výrobní činnosti.

Dovolatelé dále nesouhlasí se závěrem obou soudů, že žalovaní 2. až 8. nejsou povinnými osobami. A konečně dovolatelé napadli měnicí výrok II. rozsudku odvolacího soudu s tím, že jim sice byla přiznána vyšší náhrada nákladů, ale nebyla jim přiznána ve výši, ve které ji vypočetli.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř.

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o. s. ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem dovolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve sbírce soudních rozhodnutí, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, popřípadě o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Dovolatel označil za otázku zásadního právního významu především otázku posouzení postoupení pohledávek podle § 33a zákona č. [229/1991](#) Sb., o které odvolací soud uzavřel, že jaké pohledávky byly postoupeny závisí na tom, zda byl před jejich postoupením písemně uplatněn nárok u povinné osoby, a zda byla splněna podmínka podle § 13 odst. 2 transformačního zákona. Tento závěr podle dovolatelů zcela postrádá jakoukoli právní oporu v § 524 a násl. obč. zák. i v § 33a odst. 1 zákona č. [229/1991](#) Sb.

Uvedenou otázku nelze považovat za otázku zásadního právního významu, neboť ji odvolací soud vyřešil v souladu s publikovanou judikaturou, konkrétně se stanoviskem občanskoprávního kolegia

Nejvyššího soudu ze dne 19.12.1995, publikovaného ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek vydávané Nejvyšším soudem České republiky pod č. 16/1996, s. 57, kde se pod bodem 23 uvádí, že z výkladu § 33a odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb. je třeba mít za to, že např. zákonný předpoklad provozování zemědělské výroby musí být splněn v době, kdy oprávněná osoba požádala o vydání majetkového podílu. Dále pak se uvádí, že splatná pohledávka převáděná oprávněnou osobou na jinou osobu musela nejprve se všemi zákonnými předpoklady vzniknout, aby mohla být dále převedena. Chybějící zákonné předpoklady ke vzniku převáděné pohledávky nemohou být splněny teprve po jejím převodu. Z uvedeného vyplývá, že jestliže postupitelé neuplatnili před „převodem“ pohledávek na vydání majetkového podílu podle § 13 odst. 2 transformačního zákona, právo na jeho vydání u transformovaného družstva, nevznikla jim pohledávka na vydání majetkového podílu podle tohoto ustanovení, když podání písemné žádosti o vydání majetkového podílu spolu s průkazem splnění podmínek podle § 13 odst. 2 transformačního zákona je zákonným předpokladem pro její vznik, a proto ji ani nemohli platně převést. Jinými slovy, pohledávku podle § 13 odst. 2 transformačního zákona bylo možno platně převést pouze tehdy, jestliže postupitel před převodem pohledávky požádal o vydání majetkového podílu a prokázal splnění podmínek podle § 13 odst. 2 transformačního zákona. Jestliže nebyly splněny uvedené podmínky, bylo možné pohledávku na vydání majetkového podílu převést pouze jako pohledávku podle § 13 odst. 3 transformačního zákona, neboť u této pohledávky není vznik pohledávky vázán na písemnou žádost o vydání majetkového podílu a průkaz oprávněnosti takové žádosti, ale pouze na schválení transformačního projektu. Stejný závěr vyplývá i z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31.3.1998, sp. zn. 2 Odon 80/97.

Druhou právní otázkou označovanou za otázku zásadního právního významu je výklad pojmu „provozování zemědělské výroby“, zejména z toho hlediska, zda pro splnění podmínky provozování zemědělské výroby musí být splněna podmínka, že toto provozování musí být hlavním zdrojem příjmů.

Tato otázka dosud v judikatuře ve shora uvedeném smyslu řešena nebyla a proto Nejvyšší soud dovodil, že ji lze považovat za otázku zásadního právního významu zakládající dovolací důvod podle ustanovení § 239 odst. 2 o. s. ř.

K této otázce Nejvyšší soud uzavřel, že závěr odvolacího soudu o tom, že pro splnění podmínky provozování zemědělské výroby je nezbytné, aby toto provozování bylo hlavním zdrojem příjmů, je zásadně správný. Z uvedené zásady lze připustit výjimky jen tehdy, jestliže budou podloženy zvláštními majetkovými či hospodářskými poměry osoby, která uplatnila právo na vydání majetkového podílu, či jestliže budou odůvodněny jinými zvláštními okolnostmi. Tak např. jestliže by se taková osoba sice s plným nasazením věnovala provozování zemědělské výroby, současně by však byla majitelkou několika obytných domů vrácených v restituci a příjem z nájmu těchto domů by byl vyšší, než výnosy z provozování zemědělské výroby, nebylo by možno trvat na požadavku, aby byly příjmy ze zemědělské výroby hlavní zdroj příjmů posuzované osoby.

K závěru, že pro splnění podmínky provozování zemědělské výroby podle ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 42/1992 Sb., je zásadně nezbytné, aby toto provozování bylo hlavním zdrojem příjmů, lze dospět především gramatickým výkladem, neboť dikce zákona „provozuje zemědělskou výrobu“ zcela zřejmě podmiňuje nárok podle tohoto ustanovení tím, že oprávněná osoba zemědělskou výrobu skutečně provozuje, nikoli že má pouze oprávnění k jejímu provozování, a dále tomu, že ji provozuje výrobním způsobem, tj. v takovém rozsahu, který toto označení opravňuje. K uvedenému závěru lze dospět i teleologickým výkladem uvedeného ustanovení ve vazbě na ustanovení § 13 odst. 3 téhož zákona. Jakýkoli jiný výklad by totiž byl v rozporu s účelem uvedených ustanovení, neboť by umožňoval velmi snadné obcházení zákona tím, že by se žadatel o vydání majetkového podílu

registroval podle ustanovení § 12a odst. 2 zákona č. [105/1990](#) Sb. u obecního úřadu, aniž by zemědělskou výrobu skutečně provozoval, anebo by ji provozoval pouze v takovém rozsahu, který by nenaplnoval účel uvedeného ustanovení, totiž zvýhodnit ty oprávněné osoby, které potřebují majetkový podíl pro zajištění zemědělské výroby.

Jestliže potom hledáme takové kritérium pro určení, co je či není provozováním zemědělské výroby, které by vystihovalo naplnění účelu sledovaného ustanovením § 13 odst. 2 transformačního zákona, je kritérium, aby zemědělská výroba byla hlavním zdrojem příjmů osoby oprávněné podle tohoto ustanovení jediným logickým kritériem - s výjimkou shora uvedenou. K tomuto závěru lze dospět logickým výkladem, když osoba, pro kterou je hlavním zdrojem příjmů jiná činnost, které se musí naplno věnovat, může stěží současně provozovat zemědělskou výrobu způsobem opravňujícím ji k využití výhody podle ustanovení § 13 odst. 2 transformačního zákona a osoba, která provozováním zemědělské výroby, nezískává dostatek prostředků k zajištění obživy, stěží může provozovat zemědělskou výrobu způsobem předvídaným zákonem ustanovením § 13 odst. 2 transformačního zákona. To však jistě neznamená, že by v konkrétním případě nemohlo být provozování zemědělské výroby ztrátové, to však by bylo třeba, jak se uvádí shora, posuzovat podle konkrétních okolností případu.

Poslední právní otázkou označenou dovolateli za otázku zásadního právního významu je, zda je důvodem k prominutí podmínky provozování zemědělské výroby to, že oprávněná osoba dosud neobdržela od povinné osoby dlužné majetkové hodnoty, které jsou určeny na investice do zemědělské výroby a proto nemůže zemědělskou výrobu provozovat. V tom směru již Nejvyšší soud dovodil v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 1452/2000, že za situace, kdy jedinou překážkou toho, aby žalovaná skutečně provozovala zemědělskou výrobu bylo to, že jí žalovaný nevydal pozemky, k jejichž vydání byl povinen, přičemž žalovaná sama všechny podmínky pro to, aby mohla zemědělskou výrobu provozovat splnila a bez zbytečného odkladu poté, co odpadla překážka bránící ji v provozování zemědělské výroby tuto výrobu provozovat začala, nelze ji přičítat k tíži to, že jí sám žalovaný bránil ve faktickém naplnění podmínky provozování zemědělské výroby.

Uvedený výklad však umožňuje to, že zemědělská půda je nezbytným předpokladem provozování zemědělské výroby na ní, přičemž její vydání nepodléhá režimu ustanovení § 13 transformačního zákona. Tak tomu ale není při vydání majetkového podílu z transformace družstva. Z toho, že transformační zákon v ustanovení § 13 odst. 2 požadavek provozování zemědělské výroby jako podmínky pro vydání majetkového podílu ve zkrácené lhůtě vnesl, nelze než dovodit, že nebylo účelem tohoto ustanovení spojovat provozování zemědělské výroby až s vydaným majetkovým podílem, ale že vydaný majetkový podíl měl pouze k provozování již zahájené zemědělské výroby přispět.

Pokud pak dovolatel namítá vadu řízení spočívající v porušení § 109 odst. 2 písm. c) s přihlédnutím k § 135 odst. 1 o. s. ř., dovolací soud uzavřel, že vzhledem ke shora uvedeným závěrům nemohla mít tvrzená vada žádný vliv na rozhodnutí odvolacího soudu a proto se touto námitkou nezabýval. K námitce že rozhodnutí odvolacího soudu nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování, tedy dovolacímu důvodu podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o. s. ř. pak je třeba uvést, že jestliže je dovolání přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2, může dovolací soud posuzovat pouze správnost právního posouzení věci a dále - v souladu s ustanovením § 242 odst. 3 o. s. ř. - pouze vady uvedené v § 237 o. s. ř. a vady řízení podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. b) o. s. ř. K uplatněné námitce proto odvolací soud přihlédnout nemohl.

Další články:

- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)